

EL MENJADOR A L'ESCOLA 0-3

Angels Camps,
Mestra 0-3

La nostra societat canvia, l'escola també.

Estem vivint uns moments socials realment difícils, a vegades podem pensar que queden enfora del nostre entorn més proper, però ha quedat demostrat que no és tant així, al nostre costat, aquí a Menorca, també hi ha moltes famílies que ho passen malament.

La societat i les administracions tenen el deure de reaccionar, d'ajudar als més febles, a aquells que viuen en una situació econòmica i social molt precària, que no els permet tenir una vida digna i no els permet, com volen tots els pares i mares, poder ajudar a créixer i desenvolupar-se als seus fills i filles més petits en les condicions favorables pel desenvolupament de qualsevol infant de 0 a 3 anys.

Tots els infants, per sort, després d'un gran esforç dels menorquins, ara, poden accedir a l'Escola 0-3, aquí, a Menorca.

El CIME va encomanar a l'Observatori per a la Primera Infància i Família de l'illa un estudi de la situació econòmica i social de les famílies amb infants més petits i a partir d'aquest estudi es va poder palpar quin grau de pobresa ens envolta. Ràpidament es va treballar amb tots els Ajuntaments de l'illa, amb un sistema unificat de criteris i barems per a les quotes i bonificacions a totes les Escoles 0-3 de Menorca.

Això, ha significat que totes les famílies que volen escolaritzar els seus fills i filles petits, puguin fer-ho ja que la quota de la plaça educativa i del menjador es calcula segons els seus ingressos a tots

els centres per igual. Això té un valor immens per aconseguir l'EQUITAT a l'etapa, per aconseguir així, donar l'oportunitat a aquestes famílies i als seus infants de poder gaudir de l'ambient de l'escola, enriquidor en tots els sentits i sobre tot socialment, afavorint l'empoderament d'aquestes famílies.

L'ESCOLA esdevé FACTOR IGUALADOR, no ho oblidem, i per això afavorir l'escolarització amb les bonificacions i beques de menjador és construir una societat millor a la nostra illa, i a la nostra Comunitat Autònoma.

I direu, benvolguts lectors, el títol de l'article és MENJADOR A L'ESCOLA 0-3, com lliga amb tot això? Perquè aquest, està directament relacionat, **el menjador és un element clau en les polítiques socials d'infància.**

La reacció de les administracions de l'illa, creant aquest sistema de bonificacions ha permès que el menjador estigui a l'abast de tots els que el necessitin.

El primer motiu per afavorir organitzar els menjadors ha estat assegurar un **àpat diari equilibrat i complet per a tots els infants que viuen en situació de pobresa**. Moltes vegades, tristament serà l'únic àpat complet que tindran durant el dia.

I això s'ha fet possible a les escoles 0-3 de Menorca.

El segon motiu la conciliació laboral i familiar de les famílies, el menjador permet que aquests infants tant petits surtin de l'escola, dinats, a punt de fer la migdiada.

QUÈ HA REPRESENTAT ORGANITZAR ELS MENJADORS 0-3?

En primer lloc ha representat un esforç econòmic pels ajuntaments per adequar els espais i comprar el material necessari per al menjador. També dotar de recursos humans, educadors de menjador, que reforcin la tasca de les tutores. I evidentment, ha suposat un canvi d'organització dins els centres i canvis en el projecte educatiu.

QUÈ SIGNIFICA PER A UN INFANT DE 0-3 DINAR A L'ESCOLA?

Tot el que succeeix cada dia a l'escola és una oportunitat d'aprenentatge.

En el projecte de l'escola ens ocupem de la pedagogia de la vida quotidiana, l'alt valor educatiu de tot allò que passa cada dia, tot allò que passa entre els infants i adults de l'escola en el pati, al bany, a les entrades i sortides amb les famílies, a l'hora del berenar...

El moment del dinar representa una oportunitat educativa més dins el centre, com ho són totes les altres que aprofitem per a l'aprenentatge dels infants, una situació més de què gaudirà un grup d'infants, ja que no tots dinen a l'escola en el cas del nostre centre. Viuran una experiència diferent, dinar amb els amics i les educadores, s'obrirà un munt de possibilitats en accions quotidianes com: parar taula, desparar-la, servir-se aigua amb la gerra, emprar els coberts amb autonomia, ajudar a netejar la taula, adquirir autonomia en els

hàbits d'higiene personal en acabar de dinar, esforçar-se en tastar els aliments, conversar amb els amics i adults a la taula, aprendre a expressar les seves preferències, els seus gusts...

Dinar a l'escola ofereix als infants no només l'oportunitat d'anar-se'n ben menjats, la qual cosa és molt important per al seu desenvolupament i salut, sinó un munt més de possibilitats d'aprenentatge que facin que poc a poc, encara que tractem amb edats molt primerenques, l'infant creixi en autonomia i confiança en si mateix.

El dinar esdevindrà un moment de trobada amb un grup d'infants d'altres aules, de dues edats diferents, d'un i dos anys, que significarà que els petits aprenen del grans, un moment on es desenvoluparan processos de comunicació, processos socials importants.

Considerem que aquest moment del dinar, i tot el que l'envolta, l'abans, el després i tot el procés, és d'un valor educatiu indiscutible i que s'ha de fer possible si es posen els recursos necessaris per part de les Administracions.

Desenvolupem processos complexos d'aprenentatge, perquè l'infant té moltes ocasions d'assajar, diàriament. Hem d'estar molt atents a la diversitat, cada infant es desenvoluparà de manera diferent, per ritmes, temps...

I és una experiència que ha d'arribar a les llars, a les famílies, és molt important un intercanvi d'informació família-escola-família, que es convertirà en

col·laboració, com en totes les activitats que es fan a l'escola per ajudar l'infant a sentir-se capaç i créixer segur en les seves capacitats.

Sentir-se capaç, saber resoldre situacions, creure en ell mateix per actuar enfront de noves experiències, amb plaer i amb respecte cap el ritme de cadascú.

El dinar representa una situació d'alt valor educatiu, des d'identificar la sensació de gana, poder-ho expressar, anticipar què passarà, sentir-se reconegut, escoltat, utilitzar estratègies de cooperació, relacionar-se en petit grup, etc.

Les educadores han de fer un seguiment atent del moment en cada infant, basat en l'observació. Donar resposta en cada moment, adaptada a les necessitats i el desig d'avançar de cada infant. Oferint seguretat afectiva en una relació càlida, d'escolta, respecte, posant paraules d'acompanyament, de reconeixement...

Preparar un ambient acollidor, procurant que hi hagi calma, que el dinar esdevingui un plaer.

És molt important l'organització del moment del dinar, amb suficients persones ja que els infants són molt petits i al principi tenen poca autonomia, necessiten bastanta ajuda, fins que poc a poc se senten més capaços, més segurs i aprenen a fer-ho sols, és necessari un temps d'adaptació.

COM S'ORGANITZA EL MOMENT DIARI DEL DINAR A L'ESCOLA?

Cada centre l'organitzarà de manera diferent segons molts factors: serà diferent si dinen tots o quasi tots els infants de l'escola o només aquells que decideix la família, com és el cas del nostre centre.

Quan es va decidir organitzar el menjador, evidentment ens sorgiren momentàniament, això sí, dubtes com: i ara, com introduïm el menjador dins els mateix horari? (ja que l'horari no ha canviat, l'escola tanca igualment a les 14 h. la diferència és que a les 12:30 h. hi ha un grup d'infants que van a dinar i la resta queda a les aules), com seguirem

amb les activitats si dividim els infants? Com ho fem si l'aula de psicomotricitat es converteix en menjador? Com ho fem si algunes tutores passen a menjador?... Com passa sempre dins els centres, un munt de dubtes a resoldre, però amb coratge trobarem la solució que partia del convenciment de que el menjador era una activitat quotidiana i educativa més dins del nostre projecte d'escola i que havia de ser enriquidor per a tots.

No obviarem que representa molta més feina.

Al nostre centre, el menjador es desenvolupa dins la sala de psicomotricitat, on hi ha uns fogons habilitats dins un armari, on s'hi guarden els estris necessaris, i s'hi va instal·lar un rentavaixelles industrial.

Evidentment la sala de psicomotricitat en un centre de 6 aules contínuament s'utilitza per fer moltes activitats, pel que a primera hora s'ha de preparar per l'activitat que correspongui recollint totes les taules i cadires del menjador i arraconant-les (les taules amb rodes o abatibles a la paret són fantàstiques per facilitar-ho) i les activitats s'organitzen de manera que a les 12:15h.

acabin i es pugui preparar l'espai del menjador.

El menjar prové d'una empresa de càtering i el distribueix Creu Roja en conveni amb l'Ajuntament. Cada dia pel matí recullen el bagul-termo amb tots els recipients i a les 12:15 h. ens l'entreguen amb el menjar.

Quant a l'organització de les aules i personal, pensem que per cada 5-6 infants és necessària una persona, una persona per taula diríem, així, en el nostre cas, l'Ajuntament contracta un màxim de tres persones de 12:30 a 14 h., l'organització de la sala és responsabilitat i tasca de l'equip directiu, i si al menjador hi ha més de 15 infants (fa un any iniciàrem el menjador amb 4 infants, ara en tenim 24) es van incorporant tutores al menjador, sempre les que més infants tenen que dinen a l'escola i la tutora paral·lela acull, durant l'horari de menjador, els infants d'aquell grup que no dinen a l'escola.

Com en tot, ha significat un temps d'adaptació, però ho valorem positivament.

Les famílies estan molt satisfetes del funcionament, de tot el que aprenen els infants, i poden recollir-los de 13:45 a 14:00 hores. Mentre que els que no dinen a l'escola surten de 13:00 a 14:00 hores.

A les 12:30 h. les educadores de menjador els recullen de les aules, renten les manetes, es preparen i a dinar. En acabar, renten mans, cara i dents, canvi de bolquer i a jugar esperant a la família. I és com tot el que passa a l'escola, quan els infants se senten escoltats, respectats i palpen cada dia l'estima i el reconeixement, creixen convençuts de que poden fer-ho, només es tracta de posar al seu abast el que necessiten, animar-los i sense presses ho aconsegueixen.

Benvolguts lectors, l'activitat de menjador a 0-3 és una activitat educativa, enriquidora i amb un alt valor per afavorir l'equitat, només manca que amb convicció tots els implicats hi posem els recursos humans i econòmics que hi facin falta.

Entre tots fem possible l'EQUITAT, al 0-3! ■